

ПОТРЕБА У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЦИФРОВОГО ЕТИКЕТУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сергій БРИГАДИР (старший науковий співробітник)¹

Денис ФОМКІН (молодший науковий співробітник)²

Ігор КОЗУБЦОВ (доктор педагогічних наук, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник)³

^{1,2}*Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут, науково-дослідний відділ*

¹*brigadir11111@ukr.net, ²dfomkin@gmail.com*

³*Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, відділ теорії і практики педагогічної освіти, kozubtsov@gmail.com*

Анотація

У доповіді розглядаються потреба у формуванні культури використання цифрового етикету при підготовці майбутніх здобувачів вищої освіти. Питання вивчення етичних правил при мережній взаємодії між учасниками освітнього простору в даний час освітлено не дуже широко, ще менше робіт присвячено формуванню навичок цифрового етикету у здобувачів вищої освіти. Роль етичних стандартів в мережевій взаємодії стає особливо значущою у воєнний та повоєнний час, коли кількість занять, які проводяться в дистанційній формі, різко зростає.

Ключові слова

Потреба, формування, культура, цифровий етикет, здобувач вищої освіти.

Abstract

The report examines the need to create a culture of using digital etiquette in the training of future applicants for higher education. The issue of studying ethical rules in online interaction between participants in the educational space is currently not very widely covered, even less work is devoted to the formation of digital etiquette skills among applicants for higher education. The role of ethical standards in network interaction becomes especially significant in the war and post-war period, when the number of classes that are conducted remotely increases dramatically.

Keywords

Need, formation, culture, digital etiquette, higher education applicant.

Постановка проблеми

У кожному епоху в суспільстві формуються свої моральні закони і зведення моральних правил. З часом деякі правила поведінки стають застарілими, не обов'язковими для виконання і стимулюють появу нових етичних норм. Настання цифрової епохи ознаменувалася перенесення великої частини контактів між людьми у віртуальний простір, в зв'язку з чим виникла проблема формування моральної поведінки в даному просторі.

Світський етикет формувався століттями, а етикет цифрового спілкування формується на наших очах. Повага один до одного необхідно проявляти не тільки при особистому спілкуванні, свої правила з'явилися і при спілкуванні у віртуальному середовищі. Нажаль таких негласних правил поведінки не вчать у школі, але їх дотримання дозволяє не втрачати людську гідність при віртуальному спілкуванні і робить віртуальні комунікації комфортними для їх учасників. Цифровий етикет (нетикет) — відносно новий напрямок в інформатиці, що знаходиться на перетині таких наук, як етика, психологія та інформаційні технології. Можна стверджувати, що інформаційною культурою повинен володіти викладач ЗВО. Одним з елементів інформаційної культури є дотримання правил етикету в мережі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Можна стверджувати, що цифровий етикет знайшов широке відображення у вітчизняній літературі. Але в більшості випадків роботи присвячені аналізу виникнення даного явища та його різноманітним трактуванням [1], аналізу існуючих регламентів у соціально-мережевому просторі [2], готовність до роботи в мережі, дотримуючись норми цифрового етикету [3-5]. Безумовно повністю відсутній етикет в умовах інформаційного протистояння в соціальних мережах, оскільки ставиться інша ціль [6].

Формуванню даної культури не приділяється достатньої уваги в закладах вищої освіти, і у більшості педагогів такий навик вимагає певного розвитку. Впровадження дистанційного навчання в умовах війни та післявоєнний час різко підвищує актуальність формування навичок дотримання цифрового етикету науково-педагогічними працівниками.

Мета доповіді

Метою доповіді є виявлення проблем в цифрових комунікаціях і перерахування деяких, вже сформованих правил при спілкуванні на відстані.

Результат досліджень

Культура поведінки в соціальних мережах.

Найбільш резонансним у суспільстві є обговорення того, як повинні виглядати викладач (вчитель) в соціальних мережах.

Адже зрозуміло, що вимоги до вчителя громадськість пред'являє набагато вище, ніж до представників інших професій.

Тому рекомендації адміністрації, що стосуються користування соціальними мережами, можуть виглядати дещо абсурдно. Так, можна зустріти заклади освіти, де працівникам повністю заборонено користуватися соціальними мережами (мабуть, тут працює принцип, краще ніякого контенту, ніж той, який

може викликати невдоволення), і викладачі (вчителі) спілкуються з друзями з акаунтів родичів. Наявні обмеження свободи спілкування педагогів.

Другою крайністю виглядають наполегливі вимоги адміністрації про розміщення якогось робітника контенту на особистих сторінках, наприклад, інформації про профорієнтації і повного ігнорування особистої свободи викладача, заміна офіційної робочої сторінки закладу освіти особистими сторінками викладачів. Рекомендовано мати в друзях всіх здобувачів освіти, листуватися з ними, давати завдання та доручення, а також стежити за поведінкою здобувачів освіти в соціальних мережах, щоб аналізувати поведінку навчаються поза закладу освіти і своєчасно реагувати на аморальну поведінку. Такі рекомендації мають на увазі, що викладач повністю розчинився у своїй роботі і ніяких інших інтересів, крім робітників у нього бути не може. При такому підході передбачається, що будь-який допис викладача висловлює офіційну думку роботодавця. В такому разі соціальна мережа перестає бути простором для особистого спілкування викладача, оскільки вона перетворюється на приниження і неповагу до особистості викладача.

Поведінка з цифровими носіями інформації

Сьогодні носієм інформації все рідше стає папір, а всі дані, і особисті зокрема, зберігаються в телефоні і на флеш-накопичувачах. Часто ці предмети санкціоновано потрапляють в руки інших людей. Наприклад, вчителі деяких шкіл збирають в учнів телефони перед початком уроків, просять показати результат домашньої роботи, збережений у телефоні, скидають навчальні матеріали на флешки учнів. Які етичні норми поведінки з ними існують? До них у першу чергу відносимо ті, які сформувалися у «паперову» епоху: поважати право на особистий простір, не читати чужих листів і щоденників тощо.

Етикет дистанційної комунікації викладач — студент (курсант)

Все частіше замість особистого спілкування викладачі, здобувачі освіти спілкуються віртуально. Це листування в позааудиторний час з приводу уточнення нюансів домашнього завдання, обговорення підготовки до позааудиторним заходам, наукової роботи, пересилання файлів з завданнями та виконаними роботами під час дистанційного навчання тощо. Така взаємодія може бути виключно електронною поштою, що має на увазі тільки офіційний формат, в соціальних мережах і спеціально створених чатах, де стиль спілкування менш офіційний. Безцеремонне ведення такої переписки і неповагу особистих кордонів одне одного іноді призводять до того, що у співрозмовників іноді виникає бажання заблокувати певного користувача. Це буває, наприклад, коли повідомлення надсилаються вночі, а у людини стоїть сповіщення про вхідні повідомлення, коли співрозмовник наполегливо хоче

поділитися своїми поглядами, надсилаючи кореспонденту посилання на певний контент, який не цікавий.

Висновки

Отже культура цифрового етикету все більше стає важливою складовою частини інформаційної культури та інформаційної компетентності людини. На превеликий жаль, вивченню цієї проблеми приділяється недостатньо уваги в даний час.

Вимоги суспільства до контенту в соціальних мережах викладачів, з даними, розміщеними ними в мережі набагато вище, ніж до представників інших професій. В даний час зростає потреба в опануванні етичних принципів цифрового етикету при взаємодії.

Література

- [1] Ezova S. About netiquette, digital etiquette and new ethics in the educational process. *Culture: Theory and Practice*. 2021. Vol. 1(40). Pp. 1–5.
- [2] Okushova G. Digital etiquette and regulations in the communicative order of the social network space. *Society: Sociology, Psychology, Pedagogy*. 2021. Vol. 1(81). Pp. 24–27.
- [3] Goodfellow R. Literacy, literacies and the digital in higher education. *Teaching in Higher Education*. 2011. Vol. 16(1). Pp. 131–144. DOI: 10.1080/13562517.2011.544125.
- [4] Safonova N. Digital ethics as part of professional ethics and service etiquette. *Innovative Aspects of the Development of Science and Technology*. 2020. Vol. 3. Pp. 163–166.
- [5] Akwugo Emejulu & Callum McGregor. Towards a radical digital citizenship in digital education. *Critical Studies in Education*. 2019. Vol. 60(1). Pp. 131–147, DOI: 10.1080/17508487.2016.1234494.
- [6] Куцаєв В.В., Терещенко Т.П., Козубцов І.М. Інформаційне протистояння в соціальних мережах. Науково-практична конференція «Застосування інформаційних технологій у підготовці та діяльності сил охорони правопорядку» (Харків, 15-16 березня 2017 р.). Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2017. С.21 – 22.

ON THE ONE ISSUE OF PUBLIC LAW IN AUTOMOTIVE VEHICLE SYSTEMS

Andriy KOHUT (MSc student in cybersecurity at Kyiv National University of Construction and Architecture)

Abstract

The European Union's recent decision to ban the sale of new cars with internal combustion engines (ICEs) has amplified the need for accelerated development and adoption of electric vehicles (EVs). This transition presents numerous challenges, including the increasing complexity of automotive systems and the critical role of battery technology. Ensuring functional safety becomes even more vital in this context, as failure or malfunction of safety-critical systems can have severe consequences for drivers, passengers, and the environment. Key topics include the implications of the ISO